

ԱՐՀՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Ա մ ս ա գ ի ռ

Հայաստանի արհմիությունների կոնֆերանսիա

Բովանդակություն

01

Ողջույնի խոսք

02

Հայաստանի Հանրապետությունում գնաճի ազդեցությունը աշխատողների եկամուտների և կենսամակարդակի վրա

03

Տարածաշրջանային աշխատաժողով երևանում

04

Հայաստանի և Ղրղզստանի արհմիությունների նախագահները ստորագրեցին համագործակցության հուշագիր

05

Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի արտագնա նիստը՝ արդի մարտահրավերների և միջազգային փորձի շուրջ

06

«Քաղիասարակության հարթակում երիտասարդների ներգրավվածության շարժառիթները» թեմայով սեմինար

07

«Աշխատանք և հանգիստ» նշանաբանով միջոցառում

Ողջույնի խոսք

«Արհմիութենական անցուղարձ» ամսագիրն արդեն երկրորդ տարին շարունակում է իր գործունեությունը՝ լուսաբանելով և հանրահռչակելով Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի (ՀԱՄԿ) կողմից կատարված աշխատանքները: Այս ամսագիրը դարձել է հարթակ, որտեղ ներկայացվում են արհմիութենական առօրյայի կարևոր իրադարձությունները, ծրագրերը և միջոցառումները, որոնք նպաստում են աշխատողների իրազեկմանն ու նրանց աշխատանքային, սոցիալական, տնտեսական և մասնագիտական իրավունքների պաշտպանությանը:

Այսօր, ավելի քան երբևէ, տեղեկացված լինելը կարևոր է, և մենք շարունակում ենք մեր գործն՝ ամրապնդելով արհմիութենական շարժումը Հայաստանում և տարածելով տեղեկատվություն:

Հայաստանի Հանրապետությունում գնաճի ազդեցությունը աշխատողների եկամուտների և կենսամակարդակի վրա

ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի տվյալների համաձայն՝ 2025 թվականի հունիսին, 2024թ. հունիսի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում արձանագրվել է 3.9% գնաճ: Մսնդամթերքի և ոչ ալկոհոլային խմիչքների գները աճել են 6.2%-ով: Մասնավորապես՝ հացը թանկացել է 3.9%-ով, կարագը՝ 14%-ով, մակարոնեղենը՝ 5.3%-ով, մսամթերքը՝ 1.6%-ով, մրգերը՝ 3.7%-ով, բանջարեղենը՝ 25%-ով, իսկ կարտոֆիլի՝ 67.3%-ով:

Միևնույն ժամանակ, որոշ ապրանքների գներ նվազել են. պանրի և կաթնաշոռի գներն՝ 1.5%-ով, իսկ ձվինը՝ 6.2%-ով: Նման գնաճի միտումները՝ հատկապես առաջին անհրաժեշտության ապրանքների պարագայում, խորացնում են սոցիալապես խոցելի խմբերի վիճակը:

ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի կողմից հրապարակված «Հայաստանի սոցիալական պատկերը և աղքատությունը, 2024թ.» զեկույցի համաձայն՝ 2023թ. տնային տնտեսությունների մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական ծախսերի 42.9%-ը ուղղվում է սննդին, իսկ 32.8%-ը՝ ծառայություններին: Ոչ պարենային ապրանքների բաժինը կազմում է 19.4%, ծխախոտի գնումը՝ 4.5%, իսկ ալկոհոլային խմիչքները՝ 0.4%: Այս թվերը վկայում են այն մասին, որ բնակչության եկամուտների մեծ մասը ծախսվում է կենսական անհրաժեշտության ապրանքների վրա, մինչդեռ կրթությանը, ժամանցին կամ խնայողություններին ուղղվող գումարները մնում են սահմանափակ:

Երբ բնակչության եկամտի գրեթե կեսը ծախսվում է սննդի վրա, նույնիսկ փոքր գնաճն անմիջական ազդեցություն է ունենում նրանց կյանքի որակի վրա:

2025 թվականի հունվար-հունիսին Հայաստանի Հանրապետությունում միջին ամսական անվանական աշխատավարձը կազմել է 294621 դրամ, ինչը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել է 5.6 տոկոսով, իսկ 2025 թվականի հունիսին այն կազմել է 297 624 դրամ:

Որոշ ոլորտներում աշխատավարձերի մակարդակը զգալիորեն ցածր է երկրի միջին ցուցանիշից՝ մասնավորապես. Կացության և հանրային սննդի կազմակերպման ոլորտում միջին աշխատավարձը կազմել է 148 014 դրամ, Սպասարկման այլ ծառայությունների ոլորտում՝ 150 351 դրամ, Մշակույթ և արվեստի ոլորտում՝ 159520 դրամ, իսկ կրթության ոլորտում՝ 166 118 դրամ:

Ամենացածր միջին ամսական անվանական աշխատավարձը գրանցվել է Գեղարքունիքի մարզում՝ 146 355 դրամ, իսկ ամենաբարձրը՝ Սյունիքի մարզում՝ 306 283 դրամ: Երևանում այն կազմել է՝ 298879 դրամ:

Թեպետ 2025 թվականի հունվար-հունիսին Հայաստանում արձանագրվել է միջին ամսական անվանական աշխատավարձի աճ, ապրանքների և ծառայությունների թանկացումը շարունակում է պատճառ հանդիսանալ աշխատողների իրական եկամուտների ցածր մակարդակի պահպանմանը:

Հայաստանի Հանրապետությունում 2023 թվականին աղքատության մակարդակը գնահատվել է 23.7%, ինչը 1.1 տոկոսային կետով ցածր է 2022 թվականի ցուցանիշից: Ծայրահեղ աղքատության մակարդակը կազմել է 1.1%՝ նվազելով 0.1 տոկոսային կետով: Վարձու աշխատողների շրջանում աղքատության մակարդակը կազմել է 19.4%:

Աղքատության տարածվածությունը տարբերվում է ըստ բնակավայրերի: Զաղաքային բնակավայրերում այն կազմել է 21.5%, իսկ գյուղական բնակավայրերում՝ 27.0%: Երևանում այն կազմել է 17.9%:

Աղքատության ամենաբարձր մակարդակը գրանցվել է Շիրակի մարզում՝ 43.1%, իսկ ամենացածրը՝ Սյունիքի մարզում՝ 7.0%:

2025թ. երկրորդ եռամսյակում ՀՀ առողջապահության նախարարության մեթոդաբանությամբ հաշվարկված նվազագույն սպառողական զամբյուղի արժեքը կազմել է 81680.9 դրամ, ինչը բարձր է նվազագույն աշխատավարձի չափից: Համաշխարհային բանկի մեթոդաբանությամբ հաշվարկված նվազագույն սպառողական զամբյուղի արժեքը կազմել է 64 713.9 դրամ:

Նվազագույն սպառողական զամբյուղների արժեքները Հայաստանի Հանրապետությունում որևէ օրենքով կամ այլ իրավական ակտով ընդունված չեն (պաշտոնապես սահմանված չեն):

Աղքատության մակարդակի կրճատման, աշխատողների և նրանց ընտանիքների կենսամակարդակի բարձրացման, ինչպես նաև երկրում արժանապատիվ աշխատանքի ապահովման համար անհրաժեշտ է պաշտոնապես սահմանել նվազագույն սպառողական զամբյուղի արժեքը, ինչպես նաև ընդունել աշխատավարձի ինդեքսավորման կարգ, ինչը, սահմանված է դեռևս 2004 թվականին ընդունված ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի 182-րդ հոդվածով:

Տարածաշրջանային աշխատաժողով Երևանում

Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիան Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության ֆինանսական աջակցությամբ 2025 թվականի օգոստոսի 5-6-ը Երևանում կազմակերպեց երկօրյա տարածաշրջանային աշխատաժողով:

Տարածաշրջանային աշխատաժողովին մասնակցում էին արհմիությունների առաջնորդներ և ակտիվիստներ Հայաստանից, Վրաստանից, Մոլդովայից, Ուկրաինայից, Ղազախստանից, Ղրղզստանից, Տաջիկստանից, Ուզբեկստանից:

Աշխատաժողովը կրում էր «Արհմիություններ և անցում. աշխատողների ապագայի ձևավորումը» խորագիրը:

Բացման խոսքով հանդես եկան Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության աշխատողների գործունեության բյուրոյի Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի գրասենյակի պատասխանատու Սերգեյուս Գլովացկասը, Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի նախագահ Էլեն Մանասերյանը, ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի փոխնախարար Ռուբեն Սարգսյանը, Համաեվրոպական տարածաշրջանային խորհրդի նախագահ Իգոր Չուբկունը, Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության աշխատողների հարցերով զլխավոր մասնագետ Գոչա Ալեքսանդրիան:

Բացման խոսքում ելույթ ունեցողները շեշտեցին, որ թվայնացումը, պլատֆորմային աշխատանքը և արհեստական բանականությունը դարձել են առօրյա կյանքի մաս, և ոչ ոք չի կարող խուսափել դրանից, քանի որ աշխատողները չեն կարող ապրել այլ իրականության մեջ, քան հիմա է: Հետևաբար, արհմիությունները պետք է արդիականացվեն և օգտագործեն արհեստական բանականության և թվայնացման հնարավորությունները:

Փոխնախարարը ներկայացրեց ՀՀ օրենսդրության մեջ թվայնացմանը վերաբերող բարեփոխումները, մասնավորապես՝ Էլեկտրոնային աշխատանքային պայմանագրերի վերաբերյալ, որոնք ուժի մեջ կմտնեն 2026 թվականին:

Բոլոր երկրների մասնակիցները ներկայացրին արհմիությունների փորձը և իրենց երկրներում ստեղծված իրավիճակը:

Ի տարբերություն այլ երկրների, որտեղ արհմիությունները փորձում են աշխատել թվայնացված աշխատանքում, Ուկրաինայի արհմիությունները նաև ստիպված են գոյատևել պատերազմի և առօրյա մարտերի պայմաններում:

Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության աշխատողների գործունեության բյուրոյի տնտեսագետ և աշխատողների մասնագետ Մայքլ Վաթը ներկայացրեց նոր տեխնոլոգիաներ և բիզնես մոդելներ:

Մասնակիցները նաև ներկայացրեցին հարթակային աշխատողների հետ աշխատանքի իրենց փորձը:

Նիստի ընթացքում մասնակիցներին ներկայացվեց նաև Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության տեսակետը հարթակային աշխատողների վերաբերյալ:

Համաեվրոպական տարածաշրջանային խորհրդի Նախագահ Իգոր Չուբկուն և Արհմիությունների միջազգային կոնֆեդերացիայի ներկայացուցիչ Աննա Սալնիկովան ներկայացրին Միջազգային արհմիությունների կոնֆեդերացիայի մոտեցումը և առաջիկա քայլերը:

Երկրորդ օրը մասնակիցներին ներկայացվեց արհեստական բանականության ազդեցությունն աշխատաշուկայի վրա: Նիստը վարեց Գոչա Ալեքսանդրիան, որը կիսվեց միջազգային փորձով: Ավելի ուշ նիստը շարունակեց Մայքլ Վաթը, որը ներկայացրեց աշխատողների իրավունքները տվյալների հավաքագրման և տվյալների պաշտպանության հարցում: Յուրաքանչյուր պատվիրակություն կիսվեց իր սեփական փորձով:

Յուրաքանչյուր նիստից հետո տեղի ունեցան ակտիվ քննարկումներ:

Վերջին նիստում մասնակիցները աշխատեցին խմբերով, մշակեցին իրենց սեփական գործունեության պլանները և ներկայացրին համապատասխան և օգտակար առաջարկներ:

Հայաստանի և Ղրղզստանի արհմիությունների նախագահները ստորագրեցին համագործակցության հուշագիր

2025 թվականի օգոստոսի 6-ին Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիան և Ղրղզստանի արհմիությունների ֆեդերացիան ստորագրեցին համագործակցության հուշագիր: Փաստաթուղթը նոր էջ է բացում երկու երկրների արհմիութենական կազմակերպությունների փոխհարաբերություններում՝ նպաստելով փորձի փոխանակմանը և համատեղ նախաձեռնությունների իրականացմանը:

Հուշագրի շրջանակում կողմերը պայմանավորվել են սերտորեն համագործակցել մի շարք ուղղություններով, մասնավորապես՝ աշխատողների սոցիալական և տնտեսական իրավունքների և շահերի պաշտպանության ոլորտում: Արհմիութենական կազմակերպությունների միջև համագործակցության հիմնական ուղղություններն են՝ սոցիալական գործընկերության ծանր ու մեթոդների մշակումը, սոցիալական և աշխատանքային հարաբերությունների կարգավորումը կոլեկտիվ բանակցությունների միջոցով, առողջ ու անվտանգ աշխատանքի և էկոլոգիայի ոլորտներում փորձի փոխանակումը, արհմիութենական կրթության զարգացումը, համատեղ կրթական նախաձեռնությունների իրականացումը՝ ներառյալ դասընթացներ, սեմինարներ, ֆորումներ և կոնֆերանսներ:

Այս նախաձեռնությունն ընդգծում է կողմերի հանձնառությունն աշխատողների իրավունքների պաշտպանության և արհմիութենական շարժման զարգացման գործում: Հուշագիրը հիմք կդառնա երկարաժամկետ ու արդյունավետ համագործակցության համար:

Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի արտագնա նիստը՝ արդի մարտահրավերների և միջազգային փորձի շուրջ

2025 թվականի օգոստոսի 7-8-ին Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիան կազմակերպեց արտագնա նիստ, որին մասնակցեցին կոնֆեդերացիային անդամակցող ճյուղային հանրապետական միությունների նախագահներն ու ներկայացուցիչները: Նիստին մասնակցում էին նաև Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի Աշխատանքային հարաբերություններում հավասարության և երիտասարդության հարցերով հանձնաժողովների նախագահները, ինչպես նաև կոնֆեդերացիայի աշխատակազմի ներկայացուցիչները:

Արտագնա նիստի հատուկ հյուրն էր Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության Աշխատողների գործունեության բյուրոյի Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի գրասենյակի պատասխանատու Սերգեյուս Գլովացկասը: Նրա մասնակցությունը կարևոր հնարավորություն ընձեռեց Հայաստանի արհմիություններին անմիջականորեն ծանոթանալու միջազգային փորձին և ԱՄԿ նոր նախաձեռնություններին:

Նիստի օրակարգում ընդգրկված էին արհմիությունների առջև ծառացած արդի մարտահրավերները, ինչպես նաև միջազգային մակարդակում արձանագրվող նոր միտումները: Ներկայացումներին հաջորդեց ակտիվ քննարկում, որի ընթացքում մասնակիցները մտքեր փոխանակեցին աշխատողների իրավունքների պաշտպանության, սոցիալական երկխոսության զարգացումների և համաշխարհային փորձի կիրառման հնարավորությունների շուրջ:

«Քաղիասարակության հարթակում երիտասարդների ներգրավվածության շարժառիթները» թեմայով սեմինար

2025 թվականի օգոստոսի 22-24-ը Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիան, համագործակցելով «Սոլիդարիթի Սենթր» կազմակերպության հայաստանյան ներկայացուցչության հետ, Թուֆենկյան Ավան Ձորագետ հյուրանոցում երիտասարդ արհմիութենականների համար կազմակերպեց «Քաղիասարակության հարթակում երիտասարդների ներգրավվածության շարժառիթները» թեմայով սեմինար :

Եռօրյա սեմինարի ընթացքում մասնակիցները քննարկեցին քաղիասարակության ոլորտում առկա խնդիրները և երիտասարդների ներգրավվածության ձևերը: Հատուկ ուշադրություն դարձվեց արհմիությունների գործունեության արդի մարտահրավերներին:

«Աշխատամբ և հանգիստ» նշանաբանով միջոցառում

2025 թվականի օգոստոսի 23-ին Թեթև արդյունաբերության աշխատողների արհեստակցական կազմակերպությունների ճյուղային հանրապետական միությունը (ՃՀՄ) կազմակերպել է հանգստի և ճանաչողական էքսկուրսիայի միջոցառում: Մասնակցում էին արտադրական գործունեության և արհմիությանն անդամակցության երկարամյա՝ 40-50 տարվա և ավելի փորձ ունեցող 15 վետերաններ, ինչպես նաև ՃՀՄ նախագահության անդամներ:

Էքսկուրսիան անցկացվել է Երևան-Դիլիջան-Հաղարծին-Գոշավանք-Պարզ լիճ-Դիլիջան-Երևան երթուղով: Մասնակիցները մեծ հետաքրքրությամբ ծանոթացել են հայ ժողովրդի պատմամշակութային ժառանգությանը, լսել են պատմական ու մշակութային արժեքների մասին ներկայացումներ և անմիջականորեն հաղորդակից դարձել հայկական ճարտարապետության ու բնության գեղեցկությանը:

Բնության գրկում տեղի է ունեցել ՃՀՄ նախագահության արտագնա նիստը:

Մասնակիցները շնորհակալական խոսքեր են հղել Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիային և Հայաստանի տուրիզմի զարգացման հիմնադրամին՝ ծրագրի իրականացմանն աջակցելու համար:

Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիա

Հասցե՝ Վազգեն Սարգսյան 26/3

Հեռ.՝ +37410 583682

www.hamk.am hamk@hamk.am